ԵՐԵՔՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 645 — ՇԱԲԱԹ — 20 — ՅՈՒՆԻՍ 1864

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Մէճիտիէ.
Վեցամսեայ 3 1/4 ,, ,,
Մէկ ծանուցումը տողին 2 ղուրուշ է.
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյ 1ին եւ 15ին կըսկսին:

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ճամբուն ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն Խմբագրին պիտի ուղղուի. եւ ասոնց ճամբու ծախքը ղրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 20 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 23 յունիս.

«Երէկուան դեսպանաժողովն ամենեւին աղէկ արդիւնք չունեցաւ.

«Աւստրիա եւ Պրուսիա Անգլիոյ առաջարկած չէզոք տէրութեան մը միջնորդութիւնն ընդունեցին, բայց առանց իրաւարարութեան պայմանի.

«Տանիմարքայի կառավարութիւնը բացարձակապէս մերժեց:

«Դեսպանաժողովը շաբաթ օրը վերստին պիտի գումարի.

«Թայմզ լրագիրը կըսէ որ եթէ թշնամութիւնները կրկին սկսին, Անգլիոյ կառավարութիւնը Տանիմարքայի կղզիները պիտի պաշտպանէ Աւստրօ Պրուսիացւոց դէմ.»

Պուքրէշ 25 յունիս.

«Բարձր. Քուզա իշխանը Եէրկէօյ հասնելովն անհամար բազմութիւն մը զինքըն ընդունեց. Բազմաթիւ յաղթական կամարներ կանգներ եւ եռանդագին կեցցէներով օդը կը հնչեցնէին.

«Օսմանեան շոգենաւներն ու ցամաքային ամրոցներն ալ թնդանօթներով ողջունեցին իշխանը.

«Պուքրէշի մէջ ալ նոյնպէս եռանդագին ընդունելութիւն մ' եղաւ.

«Իշխանին Կ. Պոլիս բրած ճանբորդութեան արդիւնքն ընդհանուր գոհունակութիւն առթեց.

«Վալաքիոյ մէջ գետերն յորդելով մեծամեծ վնասներ պատճառեցին.

«Միայն Պուքրէշի մէջ 500 տուն փլան. Երէկ բարձր. Քուզա իշխանը այցելութիւն ըրաւ ջուրը կոխած թաղերուն.

«Բոլոր Մոլտովալաքիոյ մէջ ստորագրութիւններ բացուեցան 'ի նպաստ ողողելոց.

«Հինգշաբթի օրը երկրաշարժի ցնցում մը պատահեցաւ.»

Պուքրէշ 26 յունիս.

«Ջուրերն սկսան իջնել. Բարձր. Քուզա իշխանն այսօր դարձեալ այցելութեան ելաւ ջուրը կոխած թաղերուն.

Լոնտրա 26 յունիս.

«Երէկուան դեսպանաժողովն ամենեւին արդիւնք մը չունեցաւ.

«Թշնամութիւններն այսօր վերստին պիտի սկսին.

«Շատ հաւանական է որ Անգլիոյ կառավարութիւնն ալ պատերազմին մասնակից ըլլայ.»

Փարիզ 27 յունիս.

«Երէկուան դեսպանաժողովն ապարդիւն եղաւ.

«Թշնամութիւններն այս առաւօտ պիտի դարձեալ սկսին.

«Անգլիոյ պաշտօնեայներն իրաց այս վիճակը վաղը խորհրդարանին պիտի ներկայացընեն.

«Հրամաններ տրուեցան որ Վուլվիչի զինարանին մէջ պատրաստութիւններ ըլլան.

«Վիրթէմպէրկի թագաւորը մեռաւ.»

Փարիզ 28 յունիս.

«Լորտ Բալմէրսթոն եւ Լորտ Ռըսել խորհրդարանին յայտնեցին թէ Անգլիա առայժմ Տանիմարքայի պաշտպանութեան համար չպիտի պատերազմի. Թէ որ գերմանացիք Տանիմարքայի կղզիներուն ու Քօփէնհակ մայրաքաղաքին վրայ յարձակին, այն ատեն ինչ ընթացք բռնելնին պիտի քննեն.

«Տէրպի եւ Տիզրայէլի կը ծանուցանեն թէ կառավարութեան պաշտօնէից դէմ խօսելիք ունին, եւ անմիջապէս պիտի խօսին.»

ՊՈՐՍԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐ

Փարիզ 28 յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ 48 3/8
Օսմ. փոխառութիւն 1863ի 347 50
Օսմ. Պանքա' 712 50.

Ելէքտրական թելը վերջապէս իմացուց մեզ թէ Լոնտրայի դեսպանաժողովն' ինչպէս որ քանի օրէ 'ի վեր կ'սպասուէր' ապարդիւն կերպով վերջացաւ, կամ մանաւանդ այնպիսի արդիւնքով մը վերջացաւ, որուն վախճանը եւրոպական պատերազմ կերեւի.

Արդէն թշնամութիւնները վերստին սկսած են անշուշտ Տանիմարքայի հողին եւ մօտակայ ծովերուն վրայ.

Դեսպանաժողովին այս անյաջող ելքն Անգլիոյ քաղաքականութեան ծանր հարուած մը կը համարին, բարոյական հարուած մը որուն մեծ տէրութիւն մը դժուարաւ կրնայ հանդուրժել կըսեն հրապարակային թերթերը. եւ եթէ Անգլիոյ լրագրաց խօսքերուն ու յայտարարութեանցը կըրնանք կարեւորութիւն տալ, կը պնդեն թէ Անգլիոյ պատիւը չներեր այսուհետեւ չէզոք նստիլ եւ իր քաղաքական ազդեցութիւնը զինու զօրութեամբ զգալի չընել.

Բայց միւս կողմանէ կառավարութիւնը չհամարձակիր զինուց տրամաբանութեանը դիմել' այնպիսի պատերազմի մը ձեռք զարնելով, որուն վախճանն ու հասնելիքը մարդ չկրնար գուշակել. Ասանկով Անգլիոյ կառավարութեան այժմեան պաշտօնեայները երկու թուրի մէջ տեղը մնացածի պէս են. կամ Անգլիոյ քաղաքական ազդեցութեան կրած բարոյական պարտութիւնը խաղաղութեան սիրոյն պիտի զոհեն, կամ Անգլիոյ վիրաւորեալ պատուասիրութիւնը գոհ ընելու համար ահագին պատերազմի մը պատասխանատուութեան ներքեւ պիտի մտնեն.

Եւ որովհետեւ այս երկու տարբեր կամ հակառակ քաղաքականութիւնն ալ ջերմ պաշտպաններ եւ հզօր կողմնակիցներ ունին խորհրդարանին մէջ, եւ ըստ որում Թօրիները կամ պահպանողական անդամները պատեհ առթի կ'սպասեն լորտ Բալմէրսթընի եւ ընկերներուն վրայ յարձակելու, ինչպէս որ պատրաստուած ալ են, ուստի Անգլիոյ կառավարութեան գլխաւորները մեծ փոթորիկ մ'ունին այս օրերս կրելիք, որուն մէջէն անվնաս դուրս ելնելնին տարակուսելի է, մանաւանդ քանի որ լրագրաց յայտարարութիւններուն նայելով' պատերազմը պատուոյ խնդիր մ'եղած է Անգլիոյ համար.

Մօրնինկ Բօսթ լրագիրն յունիս 21 թուով կըսէ որ եթէ Անգլիա առաջին կարգի տէրութեան դիրքը պահել կուզէ, պատերազմը խիստ հարկաւոր է իրեն.

Եթէ պատերազմ բացուի, Բրուսիա դքսութիւններն իրեն հետ միացընել կարենալու համար Աւստրիոյ դաշնակցութենէն պիտի բաժնուի. ապա թէ ոչ անհնար է դքսութեանց միացումը քանի որ Աւստրիա իր քովն է.

Թէ որ Անգլիոյ եւ Բրուսիոյ մէջ պատերազմ մ'ըլլայ, Աւստրիա հարկաւ պիտի քաշուի. հետեւաբար Բրուսիա եւ գերմանական փոքր տէրութիւնները միայն պիտի մարտնչին Անգլիոյ, Տանիմարքայի եւ Շուէտի հետ.

Մօրնինկ Բօսթին այս խօսքերուն հաստատութիւն կուտան Աւստրիական Կազէթ լրագրին հետեւեալ խորհրդածութիւնները.

«Տանօ—գերմանական խնդիրն այնպիսի կէտի մը հասած է որ ամեն ժամանակէ աւելի վտանգաւոր է. եւ խոշոր ահագին պատերազմի մը մէջ բռնուելու վրայ ենք, մինչդեռ ամեն մարդ խաղաղութիւն կուզէ - ամեն մարդ' բաց 'ի Տանիմարքայէն եւ թերեւս Բրուսիոյ կառավարութենէն. Անգլիացիք կառաջարկեն Ալէֆինկ Պրէտսթէտի գիծը սահման ընդունիլ, եւ երբոր այս կէտին վրայ համաձայնութիւն մը չկրնայ ձեռք բերուիլ, որոշումն իրաւարարութեան մը յանձնել. Արդ մենք ողջամիտ եւ բարի քաղաքականութեան հակառակ կը համարինք սահմանի մը բաժանման չնչին տարբերութեան մը համար պատերազմի մէջ նետուիլ, այնպիսի պատերազմի մը' որուն մէջ անհամաձայնութեան նիւթ եղող սահմանին պարունակած բնակիչներէն շատ աւելի մարդ կրնայ կորսուիլ.

«Աւստրիա Տանիմարքայի համար պատերազմ բացաւ' առանց շահախնդիր նպատակներու. այլ կուզէր ընդհանուր խաղաղութիւնն անվրդով պահել, եւ այս նպատակաւ ալ պատերազմն իր սահմանին մէջ ամփոփել. Այսօր ժամանակն է տեւական խաղաղութիւն մը հաստատելու, որպէս զի ընդհանուր պատերազմէ ազատ մնանք. Կը յուսանք որ Քարլսպատի մէջ Աւստրիոյ եւ Բրուսիոյ վեհապետաց խօսակցութիւնները խաղաղութիւն կը բերեն. վասն զի Աւստրիա պատերազմի բնաւ պէտք չունի.»

Աւելորդ է ըսել թէ Քարլսպատի խօսակցութիւններուն արդիւնքը դեսպանաժողովին լուծումն եղաւ, եւ խօսքը նորէն թնդանօթին մնաց. բայց թէ արդեօք Մօրնինկ Բօսթին եւ աւստրիական լրագրին կարծիքն ու կասկածներն իրականութիւն պիտի ունենա՞ն. Ապագան կրնայ յայտնել.

Մարսիլիայէն հեռագիր մ'որ վերջին թղթաբերով եկած Թունուզի լուրերը կը բերէ, կը ծանուցանէ թէ Թունուզի մայրաքաղաքին եւ բոլոր մերձակայ քաղաքաց մէջ հանդարտութիւնը տիրած է. Սուս քաղաքն ալ որ Թունուզի գըլխաւոր նաւահանգիստներէն մէկն է եւ որ անկարգութեանց թատր եղած էր, հանդարտեր է.

Հեռագիրն' ինչպէս որ կը տեսնուի' ժամանակէ մ'ի վեր սպասուած պատահարի մը գուժը բերաւ այս շաբթու, այն է' Վիրթէմպէրկի Կիյոմ Շարլ Ֆրէտէրիկոս թագաւորին մահը.

Վիրթէմպէրկի վախճանեալ թագաւորը' որ 83 տարեկան էր' Եւրոպայի արդի վեհապետաց ամենէն ծերագոյնն էր եւ բազմաթիւ զաւակներ ունի.

Իրեն պիտի յաջորդէ որդին Կարոլոս Ֆրէտէրիկ Աղէքսանդր, որ 1823ին ծնած է եւ Ռուսաց Աղէքսանդր կայսեր քոյրը Օլկա մեծ դքսուհւոյն հետ ամուսնացեալ է.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստափառ Ինքնակալ կայսեր երջանիկ գահակալութեան հանդէսն այս տարի եւս մեծավայելուչ շքեղութեամբ կատարուեցաւ մայրաքաղաքիս մէջ.

Այս բարեպատեհ առթիւ անցեալ շաբաթ օրը Տէրութեան բոլոր նախարարները, բարձրաստիճան պաշտօնատարները, առաջին կարգի զինուորական հրամանատարները, հպատակ ազգաց հոգեւոր գլուխներն եւ բարեկամ տէրութեանց դեսպանները Տօլմա Պաղչէի կայսերական պալատն երթալով' իրենց ջերմեռանդ խնդակցութիւնն օգոստափառ Ինքնակալին մատուցանելու եւ Աթոռ բարերաստ գահակալութեան տարեդարձը շնորհաւորելու պատիւն ունեցան, եւ ամենքն ալ խիստ մարդասիրական ընդունելութիւն գտան առատագութ վեհափառ Ինքնակալէն.

Այս ներկայացման մէջ մայրաքաղաքիս անգղիական դեսպան Վսեմ. Սըր Հէնրի Պուլվըր' 'ի դիմաց բոլոր բարեկամ տէրութեանց երեսփոխաններուն' սրտագին բարեմաղթութիւններ մատոյց օգոստափառ Ինքնակալին եւ իր ու անոնց խնդակցութեանը թարգման եղաւ.

Նոյնպէս բարձր. մեծ Եպարքոս Ֆուատ փաշան տէրութեան բոլոր նախարարաց եւ ամեն կարգի պաշտօնատարաց կողմանէ շնորհաւորութեան ուղերձ մը մատոյց, որուն օգոստափառ Կայսրն ալ հետեւեալ ազնիւ եւ վսեմ խօսքերով պատասխանեց.

«Յանուն նախարարաց, իւլէմաներուն եւ պաշտօնատարաց ինծ մատուցուած շնորհաւորութենէն ու խնդակցութենէն գոհ եղայ. Իմ ջանքերուս միակ նպատակը տէրութեանս ամեն գործերուն օրինաւոր բարեկարգութիւնն ու ամեն կարգի հպատակաց անդորրութիւնն ու բարօրութիւնն ըլլալով, այս մասին տեսնուած արդիւնքը եւ ամենուն ցոյց տուած ջանքն ու փոյթը կը ճանչեմ, եւ ասոր համար բոլոր ազգն ալ ինծ հաճելի է.

Կը փափաքիմ եղած բարեկարգութեանց աճումը տեսնելու, եւ իրաւունք ալ ունիմ այս ակնկալութիւնն ընելու, ըստ որում մինչեւ ցարդ գործադրուած

Ջանքերուն յարատեւութեանը վրայ տարակոյս չունիմ։ »

Նոյն իրիկուընն ալ Տէրութեան բարձրաստիճան նախարարներն և օտար տէրութեանց դեսպաններն արտաքին գործոց պաշտօնեայ Բարձր․ Ալի փաշային Գէպէքի ծովեզերեայ ապարանքը հրաւիրուելով փառաւոր ընթրիք մ'ըրին։ Գիշերն ալ ընդհանուր պարահանդէս մ'եղաւ, անցեալ երկու տարիներն եղածին նման։

Անհնար է Բարձր․ Ալի փաշային ծովեզերեայ ապարանքին և պարտէզին շքեղ զարդարանքն և անհամար երփներանգ կանթեղներուն ու լոյսերուն նկարագիրն ընել։ Ամեն բան ճարտարութեամբ յօրինուած, ամեն բան տեսնողին աչքերը և ուշը կը գրաւէր, և եթէ կարելի է ըսել, հրեղէն ծով մը կամ բոցամատեղ երկնից երկրի վրայ մէկ ուրուագիծը կը ներկայացնէր։

Այսպիսի մեծավայելուչ շքեղ պատրաստութեան մէջ հազար հինգ հարիւրի մօտ հրաւիրելոց ընտիր ցայգահանդէս մը տրուեցաւ, ուր զանազան ճարտարարուեստ հրախաղութիւններ անպակաս տեղի կունենային, և արքունի զինուորական երաժշտաց խումբեր ալ մերթ ընդ մերթ քաղցրանուագ եղանակներով հրաւիրեալ հանդիսականաց բերկրանք կը մատակարարէին, և աննման փառաւորութեամբ զարդարուած ապարանքին սրահին մէջ և ուրիշ յարմարագոյն տեղուանք զանազան օշարակներ, քաղցրաւենիներ և պաղպաղակներ հանդիսականաց քիմքերը կը պարարէին։

Հանդէսն այսպէս շքեղութեամբ և ըստ ամենայնի կարգաւորութեամբ գիշերուան մինչև ժամը վեց տեւելէ ետև, հրաւիրեալ հանդիսականք դարձեալ յատուկ շոգենաւներով իւրաքանչիւրն իրենց տեղը վերադարձան։

Նոյն գիշերն օգոստափառ Ինքնակալ կայսրն ալ իր սեփական Թոփլու շոգենաւովը որ նոյնպէս խիստ շքեղութեամբ զարդարուած էր՝ Վոսփորի նեղուցին ամեն կողմը պտըտեցաւ, լուսավառութիւններն և հրախաղութիւնները տեսնելու համար։

Աւելորդ կը համարինք մայրաքաղաքիս ամեն կողմը մանաւանդ Բերայի մէջ և Վոսփորի ծովեզերքը տեսնուած աննման և տարօրինակ լուսավառութեանց և հրախաղութեանց մանրամասն նկարագիրն ընել, և թէ՛ տէրութեան պաշտօնակալաց թէ՛ մասնաւորներու, թէ՛ մզկիթներու և թէ՛ քրիստոնեայ եկեղեցեաց գեղեցիկ լուսազարդութիւններուն վրայ երկարօրէն խօսիլ։ Ամեն բերան մեր բարեխնամ Հայրագութ Կայսրը կ'օրհնէր, ամեն ձայն Նորին վեհափառութեան անսասան կենաց բարօրութեանը համար սրտագին և ջերմ մաղթանքներ կը հնչէր և պիտի հընչէ միշտ։

Կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը նկատելով որ Մոլտօ—Վալաքիոյ խնդիրը խաղաղութեամբ լուծուելու կերպարանք առած է, ասկէ առաջ խոհական նախատեսութեամբ Դանուբի գետեզերքը ղրկած կայսերական բանակներուն ետ քաշուելու հրաման ըրաւ։ Նոյնպէս գաւառներէն Կ․ Պօլիս կանչուած պահեստի զօրաց գալուստն ալ դադրեցաւ․ իսկ արդէն եկածներն ալ Մասլախի և Լեվէնտ չիֆթլիքի մէջ տեղուանքը բանակելով՝ զինուորական կրթութեանց պիտի սկսին, և այս կրթութեանց քննութեան համար կայսերական փոքր Քէօշկ մը պիտի շինուի կըսեն Մասլախի մօտ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Անցեալ շաբաթ օրը ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրն ուղեկցութեամբ ամենապատիւ Տ․ Գէորգ և Տ․ Սարգիս նախկին Սրբազան Պատրիարք Հարց, և ուրիշ քանի մը պատուաւոր եկեղեցականաց Տօլմա պաղչէի կայսերական պալատն երթալով օգոստափառ Կայսեր ներկայացաւ և Նոր բարեբաստիկ գահակալութեան տարեդարձը շնորհաւորելով, ջերմեռանդ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն երկարութեան անգին կենաց և անսասան բարօրութեան առատագութ Ինքնակալին մերոյ։

Երկուշաբթի օրն ալ ամենապատիւ Ս․ Պատրիարք հայրը Բարձր․ Մեծ Եպարքոսին յատուկ այցելութիւն մ'ըրաւ Զարաճալի մէջ անցած ցաւալի անցքերուն և ուրիշ մէկ քանի կարեւոր խնդրոյ համար։

Ազգային Քաղաքական ժողովոյ մէկ քանի անդամոց բրած արտաքոյ կարգի անօրէնութեանց արձանագրութիւններէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք․

1․ Ընդհանուր ժողովոյ դիւանի անդամ մեծապատիւ Ոսկեան և Օտեան էֆէնտիներն և Տէքթօր Ռոփսըէլեան Պատրիարքարան հրաւիրուելով Ընդհանուր ժողով գումարելու միջոց մը գտնելու և գումարման ժամանակ հաստատ արդիւնք մ'ստանալու համար խորհուրդ ըրին․ այս մասին բաւական խորհրդակցելէ ետև՝ նկատելով որ մէկ քանի անգամ է որ Ընդհանուր ժողովոյ հրաւէր կըլլայ և մեծագոյն մաս չգտնուիր, որոշուեցաւ որ Ս․ Պատրիարք Հայրը յորդորական գիր ուղղէ բոլոր երեսփոխանաց, նկարագրելով ազգին ցաւալի վիճակը, Քաղաքական ժողովոյ դադարման վիճակը և բրած արտաքոյ կարգի անօրէնութիւնները, նորընտիր անդամոց հրաժարականները, և թէ՛ ազգային սրոց խնդրոյն և թէ՛ հրաժարելոց խնդրոյն համար վերջնական որոշում ընելու անհրաժեշտ հարկը, և խնդրէ որ երեսփոխանք որոշեալ օրն անպատճառ հըրամայել փութան յԸնդհանուր ժողով, եթէ չեն կամիր որ ազգային Սահմանադրութիւնը վտանգի մէջ իյնայ։ Եւ որպէս զի այս կոչումը պէտք եղածին պէս ներգործէ, արժան դատուեցաւ նաև շրջաբերական գիր ուղղել բոլոր Թաղական խորհրդոց՝ յանձնելով որ իւրաքանչիւրն իր երեսփոխանները որ և իցէ բարոյական միջոցներով յորդորէ՝ իրենց պարտաւորութեան և ընտրողաց վստահութիւնն 'ի դերև չհանելու կարեւորութեան մասին։

Այդէն շրջաբերականներն ու նամակներն իրենց սահմանեալ տեղերն ուղղուած ըլլալով՝ սիրելի է մեզ յուսալ որ քիչ օրէն օրինաւոր Ընդհանուր ժողով մը կունենանք և ազգային գործերն իրենց անկանոն և ապօրինաւոր վիճակէն կազատին։

2․ Հնդկաստանի Խօճա Պետրոս Գըրիգորեանի ժառանգութեան գործին համար կազմուած յանձնաժողովոյ անդամներէն մեծապատիւ Պէյլէրեան Յակոբ էֆէնտին և Սարուխանեան Յարութիւն աղային տեղ՝ որ ներկայ չգտնուելով այս գործը կախ կը մնայ եղեր, որոշուեցաւ մեծապատիւ Ֆրէնկեան Յակոբ և Քօլեան Աւետիս աղաները նոյն յանձնաժողովին անդամ կարգել։

3․ Ազգային սնտուկին գանձապահ Մոմճեան Մկրտիչ աղան բողոքագրով մը կը յայտնէ թէ Տնտեսական խորհրդոյ քանի մ'անդամոց կողմէ իր հաւատարմութեան վրայ կասկածներ կըլլան, և կառաջարկէ որ յանձնաժողով մը կազմուի և իր տումարները քննուին արդարութեամբ։ Ժողովականք արժան դատեցին որ նախ այս մասին բացատրութիւն խնդրուի Տնտեսական խորհրդէն և ապա պարտ ու պատշաճը անօրինուի։

4․ Այս շաբթու Ուրֆայէն հեռագիր մ'եկաւ ազգային Պատրիարքարանը որ կը ծանուցանէր թէ տեղւոյն Գեր․ Գրիգոր եպիսկոպոսը Կ․ Պօլիս գալու համար կանչուած ըլլալով ճամբայ ելեր է, և իր մեկնելէն ութ օր ետքը 600 տուն հայազգիք հռոմէական եղեր են, և թէ մինչև որ Գրիգոր եպիսկոպոսը ետ չդառնայ՝ անոնք ալ վերադառնալիք չունին։

Այս հեռագրին վրայ Ս․ Պատրիարք Հայրը Քաղաքական ժողովոյ երկու անդամոց կարծիքն առնելով անմիջապէս պատասխանեց հեռագրով Ուրֆայի միլլէթ վէքիլի Պետրոս աղա անուն անձին, թէ Գրիգոր եպիսկոպոսը պաշտօնէ զրկուած չէ, այլ քանի մը քննութեանց համար Կ․ Պօլիս կանչուած է, և ասոր համար ժողովուրդը պէտք չէ կրօնափոխութեան դիմէ, այլ եթէ օրինաւոր փաստեր ունին 'ի պաշտպանութիւն յիշեալ եպիսկոպոսին՝ կրնան Վարչութեան հաղորդել։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Ազգային քանի մը խիստ կարեւոր խնդիրներ, որոց լուծումը Ընդհանուր ժողովոյ ձեռնհասութեան կը պատկանին, մինչև ցայսօր, ինչպէս որ յայտնի է, կախ մընացած ըլլալուն, հարկ անհրաժեշտ կայ անոնց վերջնական որոշում մը տալու։

Ուստի վերստին Ընդհանուր ժողով պիտի գումարուի յառաջիկայ ուրբաթ օր, յունիս 26, Գալաթիոյ Ս․ Լուսաւորիչ եկեղեցին, ուր հրաւիրեալ են թախանձանօք բոլոր Ազգային երեսփոխանք ներկայանալու ժամը 4ին առանց դանդաղութեան։

19 յունիս 1864․
Ի Պատրիարքարան Հայոց
Կ․ Պօլիս

Տնտեսական խորհուրդս կը ծանուցանէ թէ անցեալ տարիներն Արեւելեան թատրոնին մէջ 'ի նպաստ ազգային հիւանդանոցի տրուած ներկայացումներէն գոյացեալ արդիւնքն ամբողջապէս ազգային սնտուկին յանձնուեցաւ։

Իսկ Նաւումի թատրոնին մէջ տրըւած ներկայացումներէն եղած արդիւնքին մէկ մասը միայն դեռ յանձնուեցաւ։

Նոյնպէս «Նուէր ազգասէր երիտասարդաց» անունով ծախուած տոմսակներուն, և 'ի նպաստ ազգային հիւանդանոցի Բէրայի յանձնաժողովոյ տպել տըրւած տոմսակներուն հաշիւն ու արդիւնքը խորհրդոյս յանձնուեցաւ։

Ազգային Վարչութեան
Տնտեսական խորհրդարան
18 յունիս 1864 Կ․ Պօլիս

Մուշէն գրուած նամակի մը մէջ հետեւեալ նշանաւոր լուրը կը կարդանք․

« Երեւանի նահանգին մէջ գետինը փորելով, եկեղեցի մը և մէջը գերեզմաններ գտնուեցան, որոց մէկը Ս․ Թադէոս առաքելոյն, երկրորդը Հռիփսիմէ կուսին, երրորդը Սանդուխտ կուսին և մնացեալներն ալ ուրիշ սրբոց գերեզմաններ են, որոց քարերուն վրայ անուններն որոշակի փորագրուած է․ »

Աղէքսանդրիայէն գրուած նամակ մը տխրալի բայց միանգամայն ազգին ուշադրութեանն արժանի մխիթարական լուր մը կը հաղորդէ մեզ։

Բնիկ Վանեցի և երկար ժամանակէ 'ի վեր Եգիպտոսի մէջ վաճառականութեամբ զբաղող մեծայարգ Կարապետ աղա Գալուստեան հարուստ վաճառականն անցեալ ապրիլ 7ին Գահիրէի մէջ իր մահկանացուն կնքեր, և մեծահանդէս յուղարկաւորութեամբ հին Եգիպտոսի Մարմնա բռնած եկեղեցին իր կենդանութեանը շինել տուած յատուկ դամբանին մէջ ամփոփուեր է։

Հանգուցեալն իր մեծախորհուրդ հաւատարմութեանը հետ նաև ազգասիրական բարեգործութիւններովը նշանաւոր եղած է եգիպտաբնակ հայազգեաց մէջ։ Իր առատաձեռն բարերարութեանց սիրալի արդիւնքներէն մէկն է Գահիրէի մէջ շինել տուած հոյակապ դպրոցը, որուն յարատեւ բարեկարգութեանը համար ամեն պէտք եղած նպաստն ընելէ ետև, փափաքելով որ մահուանէն ետև ալ նոյն յիշատակն անվթար մնայ և յարատևէ, պատուական հրխաղ մը կը թողու Գահիրէի դպրոցին, եկեղեցւոյն և վարժապետաց համար․ հրխաղ մը՝ որ 40 հազար անգղիական լիրայի կը հանի, և որուն ժառանգ կը ձգէ Ազգը։

Հանգուցելոյն մահուընէն ետև, Եգիպտոսի Գեր․ առաջնորդն ու Թաղական խորհրդոյ անդամոց մեծ մասն անմիջապէս հանգուցելոյն տունը կը կնքեն, և 46 օր ետքն ալ իր ժառանգներուն և կընոջը ներկայութեամբ բանալով՝ կտակագիրը կը կարդան, որ մեծ և բազմաթիւ ստացուածներ կը նուիրէ ազգին։ Բայց հանգուցելոյն ժառանգները՝ այն է հօրեղբօր որդիքն ամեն ջանք 'ի գործ կը դընեն եղեր կտակն անվաւեր հանելու համար, մինչև անգամ տեղական կառավարութեան ալ բողոք մատուցեր են, սակայն մինչև ցայսօր ինչ որոշմունք ըլլալը յայտնի չէ։

Իսկ որ առաւել զարմանալի, և ըստ մեզ անհաւատալի է, նոյն իսկ Գահիրէի Թաղական խորհրդոյ անդամներէն մէկ քանին ալ՝ չենք գիտեր ինչ նպատակաւ՝ ժառանգներուն իրաւունք տալով՝ անոնք ալ կտակն անվաւեր հանելու կը ջանան եղեր։

Այս մասը մենք չենք ուզեր դատել։ Ազգին եղած կտակի մը ժառանգն ազգային ձեռնհաս իշխանութիւնն ըլլալով, ազգային Վարչութեան կը թողունք որ ինչպէս արժան կը տեսնէ այնպէս անօրինէ։ Միայն կըսենք որ եթէ մէկու մը անքննաքարելի կամօք և առողջ խորհրդով բրած, իր ձեռագրովն ու կնքովը հաստատած և հաւատարիմ վկաներով վաւերացուցած կտակն անվաւեր և անգործադրելի համարուի, և բարերարի մը վերջին կամքն ու իղձը բռնաբարուի, այնուհետև ո՞վ կը համարձակի կտակ ընելու, և ի՞նչպէս կրնայ ընել։

Ուստի քաջայոյս ենք որ ազգային Վարչութիւնը չվարանիր 'ի պաշտօնէ Գահիրէ գրելով պէտք եղած տեղեկութիւններն առնալու, և եթէ հարկ ըլլայ նոյն իսկ բարեխնամ Կառավարութեան միջնորդութեամբ կտակին գործադրութիւնը ձեռք բերելու։

Այս պատճառաւ կը փութանք արժանայիշատակ հանգուցելոյն կտակը բնագրին համեմատ առանց թարգմանութեան բառ առ բառ հրատարակել․ և որպէս զի կարդացողները լաւ հասկընան, Գահիրէէն մեզի ղրկուած բացատրութիւններն ալ իբրև ծանօթութիւն կը հրատարակենք, որպէս զի կտակին մէջ ուրիշ խօսք չխառնուի։

ՕՐԻՆԵԿ ԿՏԸԿԻՆ

Իշպու պին իքի իւզ եէթմիշ տէօրթ սէնէսի մահը շապան խըթթասընտա իլյատէթիմ իլէն իթտիհիմ վասիէթնամէմ քէնտի հալթիմըմ վէ հըլթիմըմ վէ իմզամ իլէ եազմըշըմ․ տէրունի վարագաւէ զէքը օլտուղի իւզրէ իշպու իլյեմէք իչիւն եազմիշիմ։

Մըսըրտէ եափտըրդըղըմ մէքթէպ իչիւն (1) Ճիլտէտէ (2) օլան տէօրթ իւզ ֆիտտան իպտաիէի (3) մուհաւմէլէթի վէ օլան տարվօսիէի մէքթէպ հօճալարի վէ մասարուֆի իչիւն վէ Թազսիտի (4) տահի մէրսում մէքթէպին իմրինէ չըքարտըրմալը։

Վէ Շէհիրմանտէ (5) օլան իւչ

---

(1) Այս դպրատունը Գահիրէի հայազգի տղայոց եւ աղջկանց կրթութեանը համար հանգուցեալ Կարապետ աղան իր ծախքովը շինել տուած է 1848ին, եւ հաստատուն չէնք մ'է քաղաքին ընտիր թաղերէն մէկուն մէջ։

(2) Ճիլտէ՝ գեղի մ'անունն է վերին Եգիպտոսի կողմը Նեղոս գետին վրայ։

(3) Ամեն մէկ ֆէտտան 7400 քառակուսի կանգուն է, եւ Իպատիէ ըսածն ալ մեծ ու պատուական արտ մ'է՝ որ տարին 400 անգղիական լիրա եկամուտ կրնայ բերել եւ 5000 լիրայի արժողութիւն ունի։

(4) Թազսիտ ըսուածը Իպատիէներուն հէօճէթն է։

(5) Շէհ Հիրման՝ Գահիրէէն երեք ժամ հեռաւորութեամբ դէպ 'ի վերին Եգիպտոս եւ Նեղոսի վրայ պատուական ագարակ (չիֆթլիք) մ'է, որուն մէջ մեծ եւ աղուոր բնակարան մի, պատուական պարտէզ, վեց հազարէն աւելի արմաւենի եւ ուրիշ շատ այլ եւ այլ շէնքեր կան։

Այս կալուածքը առ նուազն կրնայ տա-

խուղ քըրք քուռուր ֆէտան մալը թօփրաք՝ վէ ալթը պին քուռուր հուրմա հուձթ մուձիպինձաղ վէ Երիվէտէ օլան ալթմըշ ֆէտան խըյարճէմիզ տէֆա մէղքիւր մէքթէպէ վէրմիշիմ․ Փաքաթ նէ գատէր քի ահլիմ սաղ իսա ահլիմին կէչինմասի իչիւն մէրսում դարաֆինտան միլլաթ թարաֆինտան խարճ օլունսուն, չըքան մահսուլիւնտէն սէնէվի ալթմըշ արտապ պուղտէ միլլաթ ֆուքարալարընէ սէնէ պէ սէնէ սարֆ էթմալի, պաքի իրատ էհլիմէ վէրմալի․ քէնտի կէչինմասի իչիւն․ վէ քօյտէ օլան արապալարէ օլան վասիէթիմ տախի օ քօյին իրատինտան վէրիլսին, էվի, պահճէսի, հայվանաթի․ մուհմաթի իլէ վէրմիշիմ․ էկէր էհլիմ էվլէնիր վէ եահուտ էմր հադ վաղի օլուր իսէ՝ գիքր օլան մէքթէպէ վէ ֆուգարէլէրէ միլլաթ մարիֆաթի իլէն զապթ օլունսուն, պալատէ գիքր օլունդղի իւզրէ իճրա օլունա․ վէ էհլիմ իչին օլան ուչ էվի պուլաղտա օլան վէգալէթ իլէ տէօրթ տուղան վէ հուձաթլարի տախի էհլիմին խըմնատէտիր պունլարի էհլիմին տիր, վէրմիշիմ քէնտիսինէ չէհէթիման․ Հուսուսի պալատէ գիքր օլունդղի իւզրէ իճրա օլմալի, վէ քէնտինին հար նա քատար ճէվահիր վէ ինձի ուրուպայ վար իսէ, պիր քիմսանին տէխձալի օլմասին, քէնտի մալի տիր, վէրմիշիմ տիր․ պիր դարաֆտէն պիր մարագըս էթմասինլար․ Մըսիրտէ օլան պէօյիւք էվին փօթլըրը մալձուլթաղին ձիւմլէսի ահլիմէ վէրմիշիմ, նէ քատար քի ահլիմ սաղ վէ էվլանմաղ իսէ օլ էվտէ օթուրսուն քիմսէնին պիր տէխձալի օլմասին․ էկէր էվլէնիր եահուտ էմր հադ վաղի օլուր իսէ օլ վագըթ վարիսլարիմէ դալըր․ Գասպարեան Ղազարոս աղատէ օլան պին իքի իւղ գուռուշ քէսայ (1) սաղ ադձէ օլարադ սէնէթի մուձիպինձաղ թադսիտ օլունմիշ սէնէվի քըրք պէշ պին ղուրուշ սաղ ադձէ վէրմադ իւզրէ, օ մէպլաղի միլլաթ մարիֆաթի իլէ թահսիլ օլունուպ օթուզ պէշ պին ղուրուշ էհլիմէ մասրուֆի իչիւն վէրիլսին, սէնէվի օն պին ղուրուշ տախի միլլաթին ֆուգարա չօձուգլարը՝ քի մէքթէպտէ օգուտօրլար՝ օնլարէ սէնէ պէ սէնէ րուպա եափըլսին․ վէ օ ֆուգարէլէրէ սարֆ օլունսուն թադպիթինձաղ քատար․ Վէ Իսկէնտէրտէ Մահմուտիյէ (2) քէնարինտէ օլան պաղչալի իքի էվի տախի էհլիմէ վէրմիշիմ տիր, հէր նէ քատար սաղ իսէ վէ էվլանմամըշ իսէ էվլէր քէնտինին տիր, էկէր էվլանիր եահուտ էմր հադ վաղի օլուր իսէ, օլ վաքըթ Իսկէնտէրտէ պիր քիւչիւք մէքտէպ եափտըրըլսըն օ մէքթէպէ կէօրէ իրատ էթմադ իչիւն օ էվլար միլլաթ մարիֆաթի իլէն սաթըլսըն օ մէքթէպի իլէ մէքթէպ իչին ֆիրատ ալմալի․ էկէր խարճ էթմէզ իսէ Ղազարոս աղատէ օլան փարանըն թադսիլ աթըօնլար․ եահուտ մէքտապ եափըլմաղ իսէ Իսկէնտէրիէտէ օլան ժամի եափըլըր իսէ օ տախի միլլաթին իրատինէ․ ամմա մէքթէպ եափմալի․ վէ մալձուլթ չըգան ադձամիլըտան իքի իւղ պին ղուրուշ ահլիմէ վէրմիշիմ տիր։ Իւչ պիննաք Տահապիյէմ (1) վար օնլար տախի էհլիմէ վէրմիշիմ տիր, քիմսանին պիր տէխձալի օլմասին, վէ ահլիմ տախի պօրձլու օլուն հուղուրի հադ տիվանինտէ քի սէնէվի պէշ աղավարտա պաշտան էթտիրսին վէ ֆուգարալէրէ ատադա վէրսին։ Պալատէ գիքր օլունդղի իւզրէ իճրա օլմասինէ վէ քէնտի խրատէթիմ իլէ իսպա իյլամիշիմ, քիմսանին պիր տէխձալի օլմասին Իսկէնտէրտէ օլան էվլէրին իրատը Մըսըր մէքթէպինէ լուզում օլուր իսէ օրայա վէրիլսին։

Պաքի գալան պէշ ճարիէմիզ Հագարան, Մարիամ, Հալիմէ պէշէր պին ղուրուշ վէրմիշիմ վէ վէրիլսին էյէր գատինլըրընէ էյի խըզմաթ էտէրլէր իսէ վէ հօշնութ էտէրլէր իսէ, վէ օ պիր ճարիէլարէ տախի ուչար պին ղուրուշ վէրիլսին․ քօյտէ օլան էվլի արապալարըմ՝ հաճի Սահիտ ահլի Մահգուպայէ եէտի պին ղուրուշ վէրիլսին․ Պըհիթ ահլի իւչ պին ղուրուշ վէրմէլի․ պէօյիւք հաճի Սայիտ ահլի Եշէ տէօրթ պին ղուրուշ վէրմալի, Պըշըր տավաշէ ուչ պին ղուրուշ վէրմալի, պունլարին վասէթիմ քօյուն իրատինտան վէրիլսին, վէ միլլաթ պու փարալարի արապալարին էլինէ վէրմասինլար, պիր եէրէ քօյուն ֆայիզինի վէրիլսին․ հարճէսին քէնտի էլինէ, պու արապալարէ սարֆ նաղտը էթմալի պիր փարա վէրմամալի․

Վէ վարիսլարըմ գալան էվի ալթըմըշ վար տէֆթէր մուձիպինձաղ՝ ահլիմ վէրտիմ ուչ Տահապիէնին մատէ տէֆթէրատէ օլան գիմաթիմիզ մաթլուպաթիմիզ մալձուլթ չըգան նաղտէ ահլիմ վէրիլէձէք․ իքի իւղ պին ղուրուշտան մատէ ահլիմին վէֆաթինտան սօրամ պօճիւք էվիմ պուլաքտէ քօշք թապիր օլան ճէրիմ, պունլարտան մատէ նաքի պուլունուր իսէ, կէրէք տէֆթէրձաղ, կէրէք արշափինձաղ վարիսլարին տիր, քիմսանին տէխձալի օլմասին, վէ վարիսլարիմ վիլաէթտէ պիր եկանիմ վար Մկրտիչ իսմի, Մըրքրտէ ամուճա զատէլարիմ Սահակ վէ Մարտիրոս, պաշգա քիմսամ եօք․

Մըլլէթիմէ ըճձա էտէրիմ քի պէն եօլտուքտէ օմրիւմքի գանօն մուձիպինձաղ էվիմի մօհուրլէտուպ մօհուրլամաղ խատէմէզ․ վասիէթնամէմ մուձիպինձաղ իճրա օլմալի․ էհլիմ իչին տէրունի վասիէթնամէմտէ գիքր օլան իրատէթիմ իլէ իսամ վէ իսպա իթմիշ վէ վէրմիշիմ տիր․

Իշպու վասիէթնամէմ քէնտի հաթիմ վէ հըթմըմ իլէ եազըպ, քէնտի իրատէթիմ իլէ գալամ պէ գալամ պէ յան վէրտիք․ հէր քի պու վասիէթնամէմ իճրա էյլամաղ վէ մանի վէրէճէք օլուրսա, հուղուր հադ տիվանինտէ լիքի եիւզ եազտանտա օլուր, մահշար կունունտէ ճէզայէ դատիր օլմասին, ալլահին գազապինէ օղրասին․

(Փօհէ-ր)
Կարապետ Գալուստեան

(Շահէտ)
Խաչատուր Միքայէլեան

Ի ներ գրեալ կտակի ստորագրեալ խոկ ճշմարիտ գոլով և կտակի տէր յիւր յօժարութեամբ գրելով և մեք գայս կըտակ վավերեալ ստորագրել կնքեցի․

(Խէթ) Ն․ Տ․ Գաբրիէլ եպիսկոպոս Եգիպտոսի

Իշպու նիւսխէ Բաթրիքխանէտէ պուլունան ասլընա մութապըք վէ Իսկէնտէրտէ ազգային թալայէրինէ պէնտէն չըգարըլմըշտըր․

Մըսըր 1864 յունիս 5 — Ն․ Տ․ Աստուծոյ Բաթրիքխանէ Գաբրիէլ եպիսկոպոս
փոխանորդ ատենադպրի
Գրիգոր Եղեանեան

Երուսաղէմէն մայիս 29 թուով գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ մեզ, թէ վիճակին նորընտիր առաջնորդ Գեր․ Տ․ Երիստակէս Սրբազան արքեպիսկոպոսը մայիս 24ին ողջամբ հոն հասեր է։

Տեղւոյն հասարակութիւնն՝ իրենց առաջնորդին գալուստն իմանալով՝ երկու ժամու ճանապարհ դիմաւորեցին, և դըպրոցական տղայոց հետ երգով և համբիսիւ Երուսաղէմի մայր եկեղեցին տարեր են, ուր՝ Նորին գերապատուութիւնը առենաբանութիւն մ՝ընելով՝ բոլոր ժողովուրդն օրհներ և յուսադրական խօսքերով մխիթարեր է։

Արժէլի է մեզ հաւատալ որ Գեր․ Երիստակէս սրբազանին անձնուէր հովուութեամբն երկար ժամանակէ 'ի վեր անխընամ մնացած Երուսաղէմի ընդարձակ վիճակը բաւական օգտակար փոփոխութիւններ կ'ստանայ, և ամեն կողմ տարածուած դըժբաղդ երկպառակութիւններն անհետանալով, ժողովրդեան ջերմ երախտագիտութեան օրհնութեամբ կը վայելէ։

Կեսարիոյ Էվէքէրէ քաղաքէն գրուած նամակէ մը բերկրութեամբ սրտի կիմանանք թէ Կէրմիրու Պարթեւեան վարժարանը՝ որուն վրայ ուրիշ անգամներ ալ գովութեամբ խօսելու առիթ ունեցած ենք, Կեսարիոյ ուրիշ գիւղերուն օրինակ ըլլալու բարեկարգութեան վիճակի մը մէջ միշտ կը գտնուի։

Ասոր ապացոյց կրնայ ըլլալ անցեալ մայիս ամսոյն 3ին յիշեալ գիւղաքաղաքի Ս․ Եկեղեցւոյն մէջ տրուած տարեկան քննութեան հանդէսը, ուր թէ՛ մանչ և թէ՛ աղջիկ աշակերտներն առած ուսումներնուն վրայ բաւական գոհացուցիչ պատասխաններ տալով, իրենց ուսուցչական պատուելի դաստուներուն անձնուէր ջանից արդիւնքը ցոյց տուեր, և ժողովըրդեան ընդհանուր գոհութեանն առիթ եղեր են։

Ազգային Ս․ Փրկչի հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ, թէ ամսոյս սկիզբէն հետեւեալ բարեպաշտական նուէրներն եղած է յիշեալ ազգային հաստատութեան, ձեռամբ Գանձապետ մեծապատիւ Նորիկեան Պետրոս աղայի։

Ղրշ․	Օխայ	
176		Մեծապատիւ անձ մը
150	60	Ձիթապտուղ՝ մեծապարդ Մանկասար աղա Շալճեան
150	60	Ձիթապտուղ՝ մեծապարդ Գասպար աղա Համամճեան
250	200	Ձամիչ՝ բարեպաշտ անձինք
250	16	Օճառ՝ մեծապարդ Մկրտիչ աղա Քանմեան
300	1000	Ածուխ՝ բարեպաշտ անձ մը
240	30	Մոմ՝ բարեպաշտ անձինք
	100	Ձէթ՝ Այվալըխ բնակող վեց հայազգի բարեպաշտ անձինք, ձեռամբ մեծապարդ Տիգրան աղայի Թագւորեան։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կըսուի թէ Պաղտատի անգղիական հիւպատոս Գ․ Քէմպէլ մօտերս Կ․ Պօլիս պիտի գայ։

Այս գալստեան նպատակն է կըսեն Պաղտատի մէջ պատահած անցքերուն վրայ թէ՛ Բ․ Դրան և թէ՛ անգղիական դեսպանատան տեղեկութիւններ տալ։

—Անցեալները ծանուցեր էինք թէ Բ․ Դուռն օտար երկիրներէ մանրադրամի (աչմա) վաճառաբերութիւնն արգիլելով՝ այս մենավաճառն իրեն սեփականած է, հետեւաբար յիշեալ վաճառքէն բերել տըւողները՝ հօխան 2 ղուրուշի կառավարութեան պիտի յանձնեն, և հակառակն ընողներուն վաճառքը յարքունիս պիտի գրաւի։

Իզմիրի Էնֆորմաթէօր լրագրին յունիս 24 թուով կը ծանուցանէ թէ այս արգելքի մասին արտաքին գործոց պաշտօնեայ բարձր․ Ալի փաշային դիտողութիւններ ըլլալով, Նորին բարձրութիւնը՝ որ վաճառականութեան ծաղկելուն մեծ փոյթ ունի, հրաման ըրեր է ընդհանուր մաքսատանց վերատեսչին որ այսուհետեւ թէ՛ մանրադրամը և թէ հրացանի կապարադնտակներն ազատ մտնեն Օսմանեան երկիրները, և այս մօտք անցեալ շաբթու Իզմիրի մաքսատան վերատեսչին ալ հրահանգ գացեր է։

— Կեսարիայէն գրուած նամակներ կը ծանուցանեն թէ ամսոյս երեքին երկու ժամու չափ շարունակ հեղեղանման անձրեւ մը տեղալով, Իւշճիան լեռան ձիւները լուծուեր և մեծամեծ հեղեղներ իջնելով բազմաթիւ այգիներ աւրուեր, Հաճիլար ըսուած գիւղին մէջ 30—40 տուն փլեր և տասնի չափ ալ անձինք կեանքերնին կորուսեր են։

Նոյնպէս Կեսարիոյ մէջ ալ քանի մը տաճկի տուներ փլեր և քանի մը քրիստոնեայք ալ կեանքերնին կորուսեր են։

—Անցեալները Սիլիվրիի մօտ Բուժէլի թղթատար սուրհանդակը զարնող աւազակներուն մէկն ալ բռնուեցաւ անցեալ շաբթու հետեւեալ պարագաներով․

Ամսոյս ութին երկուշաբթի առտու կանուխ Գուզկունճուքի ոստիկանութեան զինուորներէն Ահմէտ անուն զինուոր մը տեղւոյն հրէից գերեզմանատան մէջ մէկը նստած տեսնելով՝ քովը կերթայ և ով ըլլալն ու ինչ պատճառաւ հոն նստած ըլլալը կը հարցնէ։

Գերեզմանաց այցելուն գոհացուցիչ պատասխան մը չկրնալով տալ՝ զինուորը կասկածի կերթայ, մանաւանդ տեսնելով որ գօտիին մէջ ալ փոքր ատրճանակ մը կայ, կուզէ զայն առնուլ․ բայց նոյն միջոցին ձեռքը գօտին ծոցը գտնուած երկու քսակ ոսկիին դպչելով, զանոնք ալ դուրս կը հանէ և կը տեսնէ որ լեցուն ոսկի է․ Հետեւաբար ուսկից գտնելն և իր անունը խօսիլ կը հարցունէ։

Աւազակը փախուստի հնարք մը չգըտնելով՝ կը յայտնէ թէ անունը Նիքօլի է և թէ ստակները Պալաթիա տեղէ մը գողցած է, և կաղաչէ որ զինքը թող տայ և ինքն ալ ստակին կէսն անոր տայ։

Սակայն հաւատարիմ զինուորն այս առաջարկութիւնը չընդունելով, անմիջապէս կը բռնէ զայն և Չէնկէլ գեղի ոստիկանութեան կայանը կը տանի, ուր հարցաքննութիւնը կրկնուելով և հաստատուելով՝ ոստիկանութեան մեծ դուռը ղրկըւեցաւ․ Հոն դարձեալ քննուելով՝ խոստովանեցաւ թէ սուրհանդակը զարնող գողերէն է, և թէ վրան գտնուած 10 հազար ղուրուշի չափ գումարն ալ սուրհանդակներէն յափշտակած է, և թէ այն գումարին մէկ մեծ մասն ալ խաղի մէջ կորսնցուցած է․ հետեւաբար իր ընկերներուն քով բանտարկուեցաւ։ Իսկ աչալուրջ և անկաշառ զինուորին ալ հաւատարմութիւնը վարձատրելու համար՝ ստանապետի աստիճան և միանգամայն դրամական առատ պարգեւ տրուեցաւ։

— Սամսոնէն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ 100000ի մօտ Չէրքէզ գաղթականներ լցուեր են հոն, և թիֆօս ըսուած հիւանդութիւնն ալ սաստկապէս ճարակած է եղեր յիշեալ խեղճերուն մէջ։

Քաղաքին բնակչաց մէջ ալ սկսեր է ճարակիլ, և արդէն քանի մը հոգի նոյն հիւանդութեան զոհ եղեր են։

— Գաղղիոյ լրագիրները Շէրպուրկի նաւահանգստին առջեւ յունիս 7/19ին երկու ամերիկացի նաւերու մէջ եղած կռիւ մը կը պատմեն, որ բաւական հետաքրքըրաշարժ ըլլալուն համար արժան կը համարինք թարգմանել։

Ամերիկայի հարաւային նահանգաց Ալապամա անուն ծովապատակ շոգենաւը որ երեք տարիէ 'ի վեր աշխարհիս ծովերը պտըտելով հիւսիսային նահանգաց վաճառական նաւերը կը զարնէր, կը կողոպտէր, կ'ընկղմէր, այս օրերս ինքն ալ ջընջուեցաւ։

Հիւսիսային նահանգաց կառավարութիւնն իր վաճառական նաւերն այս աւագին պատուհասէն ազատելու համար՝ Քերսիճ անուն պատերազմական քորվէթ մը ղրկեր էր Ալապամայի դէմ․ Քերսիճ երկար ժամանակ Ալապամայի ետեւէն պտըտելէ ետեւ, այս օրերս իմանալով որ Գաղղիոյ Շէրպուրկի նաւահանգիստը պաշար առնելու գացեր է, յիշեալ նաւահանգըստին մօտ գացեր կ'սպասէր, որպէս զի Ա-

---

...րին երկու կամ երեք հազար անգղիական լիրա եկամուտ տալ եւ դուցէ աւելի, թէ որ օրինաւորապէս հող տարուի վրան։

Հանգուցելոյն կենդանութեանը 25 հազար լիրա առաջարկութիւն եղած է իրեն այս կալուածքը գնելու համար։

(1) Տէր Գասպարեան Ղազարոս աղային պարտքը 609,214 ղուրուշ է ողջ սատկ անգղիական լիրան 101 ղուրուշ հաշուելով, որուն համար 1275 թուին բաւադան մէկին անդորրագիր տուած է տարուէ տարի 45000 դահեկան՝ լիրան 101 ղուրուշէն հաշուելով վճարելու պայմանաւ. այս գումարէն եօթն տարուանը հանգուցեալ կարապետ աղան իր կենդանութեանը ժամանակ յիշեալ Ղազարոս աղայէն ընդունած է, եւ մնացեալը կը պարտաւորի տարուէ տարի ըստ պայմանի հատուցանել։

(2) Աղէքսանդրիոյ Նեղոս գետին եզերքը պատուական եւ հոյակապ ամարանոց մ'է երկու տունով, որոնք տարին կրնան 180—200 լիրա եկամուտ բերել, եւ թէ որ ծախել պէտք ըլլայ՝ այսօրուան գնով 4 հազար լիրայէն աւելի արժողութիւն ունի։

(1) Տահապիէ ըսուածը Նեղոս գետին մէջ ճանբորդութեան կամ զբօսանքի համար շինուած մեծ նաւեր են մէջի ամեն պիտոյիւքը։

լապամա դուրս ելնելուն պէս հետը զարնուի։

Ալապամայի հրամանատար Սէմս նաւապետը գիտէր որ Քէրսիճ քորվէթն իրեն կ'սպասէր, և անոր հետ կռուիլն ալ վտանգաւոր էր իրեն. որովհետև ինքը 18 թնդանօթ միայն ունէր 16 լիպրանոց, իսկ Քէրսիճ 20 թնդանօթ ունէր 20—30 լիպրանոց. Ուստի կը խորհէր իրեն փախչիլ կամ Քէրսիճի վրան հասնելով՝ մօտէն կռուիլ, որովհետև 150 կորիճ և պատերազմափորձ մարդ ունէր նաւուն մէջ՝ որոց վրայ կրնար վստահիլ. Այս երկու միջոցներուն վերջինը ընտրեց Սէմս։

Յունիս 7/19ին առաւօտեան ժամ 10ին (կէս օրէն երկու ժամ առաջ) Շէրպուրկի նաւահանգստէն դուրս ելաւ ու Քէրսիճի դէմ գնաց, որ 15 մղոնի չափ հեռուն կ'սպասէր։

Գաղղիական զրահաւոր Քուռօն Ֆրգաթոնն ալ նոյն միջոցին նաւահանգիստէն դուրս ելաւ և մինչև հինգ մղոն Ալապամայի հետ ընկերացաւ, որպէս զի կռիւը Գաղղիոյ ջուրերուն մէջ չըլլայ. ուստի երկու հակառակորդ շոգենաւները ծովային օրինաց պահանջածին չափ ցամաքէն հեռանալէն ետև, ժամը 11ին իրարու վրայ քալեցին և առաջին թնդանօթն Ալապամա արձակեց 1604 մեթրօ հեռուէն։

Քէրսիճ ալ անմիջապէս պատասխանեց, և կռիւը քանի գնաց սաստկացաւ. Ժամու մը չափ երկու շոգենաւներն հաւասար յաջողութեամբ կռուեցան. բայց ետքը Քէրսիճի թնդանօթներն Ալապամայի մեքենան խորտակելով և ուրիշ ծանըր վնասներ հասցընելով, վերջինը հարկադրեցաւ առագաստ բանալու և դէպ 'ի Շէրպուրկ քաշուելու. Այն վայրկենէն կռիւն՝ անհաւասար կերպով սկսաւ շարունակել, և շատ չանցած Ալապամա սուզիլ սկսաւ, և կէս օրը կէս ժամ անցած ծովուն յատակն իջաւ։

Այն ժամանակ Քէրսիճ քորվէթն իր մակոյկները ծովը իջուցընելով Ալապամայի մարդոցմէն վաթսուն երկու հոգի ժողվեց ծովուն մէջէն և առաւ Շէրպուրկ տարաւ. Ինն հոգի ալ գաղղիական նաւ մը ազատեց. Սէմս նաւապետն ալ ազատեալներուն կարգէն է, բայց ձեռքը թեթև կերպով վիրաւորուած։

Այսպէս հիւսիսային ամերիկացւոց առևտրական նաւերուն սարսափ պատճառող թշնամի մը վերցաւ ծովուն երեսէն։

—Գերմանական լրագրաց գրածին նայելով՝ Պէռլինի մէջ մասնաժողով մը կազմուեր է՝ Պաղեստինի կողմերը հրեայ գաղթականներ ղրկելու համար. Կըսեն թէ այս մասնաժողովին մէջ գերմանացի երևելի հրեաներ կան եղեր, և քիչ օրէն ընդհանուր ժողով մ'ընելով իրենց առաջարկութիւնը նոյն ժողովին պիտի ներկայացընեն։

. . . խմբագիր Մասիս լրագրոյ.

Մեղու հանդիսի 234 թուոյն մէջ տարօրինակ հրատարակութիւն մը կարդացի, որ մեծ զարմացման առիթ եղաւ ինձ, երբ թէ ազգային Վարչութեան եւ Խրըմեան Գեր. Մկրտիչ վարդապետի Մշոյ մէջ գործադրել փափաքած բարեկարգութեանց դէմ դժուարութիւններ կը հանեմ եղեր. Այսպիսի խօսքի մ'ենթադրութիւնն այս կրնայ ըլլալ որ ազգային Վարչութիւնն եւ Գեր. Հայր Խրըմեան այնչափ տկար եւ անզօր են, որ ինձ նման յետին քահանայի մ'առջեւ կը կասին իրենց բարի բարի ձեռնարկութիւններէն. Քաւ լիցի, ես որ սիրելի ազգիս յառաջադիմութեան եւ բարօրութեան ցանկացողներէն մէկն ըլլալու պատիւն ունիմ, Վարչութեան փափագանացըն ու տնօրէնութեանցը դէմ խոչընդոտներ յարուցանելու խորհուրդ մը երբէք չեմ յղացած։

Ուստի . . . խմբագիր, կը խնդրեմ որ ըստորագրելոյս համար եղած նոյն տարօրինակ ակնարկութեան ինչ առթիւ եղած ըլլալըն 'ի լուր ամենեցուն հրատարակելու բարեհաճիք։

Մնամ բարօրութեան ազգիս անձկաւէտ

17 յունիս 1864 [illegible]

Ի Կ. Պօլիս Մշեցի

Երեւակին անցեալ շաբաթ օրուան 23 թուոյն մէջ հետեւեալ տողերը կարդալով՝ արժան կը համարինք Ազգին և 'ի մասնաւորի Կրօնական ժողովոյ ուշադրութեանը ներկայացընել.

Զգէ սուրբ աթոռոյն անսխալութիւնը, որ մեզ համար վարդապետութիւն մ'է, չենք ընդունիր որ Պապն ու իր Կարդինալները՝ մարդկօրէն խօսելով կարեւորութիւն մ'ունենան, եւ անկէ ելած խրատները մեր խելքին առանձին դատաստանէն աւելի արժեն։

Լրագրոյս նախընթաց 643 թուով հրատարակուած ատենագրութեան մէջ՝ ինչպէս որ մեր արգոյ ընթերցողք տեսան, Կրօնական ժողովոյ ատենապետ գեր. Ներսէս եպիսկոպոսն ըսած էր թէ « Պապին ընդհանուր եկեղեցւոյ գլուխ ըլլալն ու անսխալութիւնը Հռոմի եկեղեցւոյ ընդունած մէկ քանի նորահնար անտեղութեանց կարգէն են և մեր Ս. եկեղեցին զանոնք չընդունիր »։ Ասոր հակառակ ահա Պ. Զամուրճեանի Երևակը « Հռոմայ աթոռոյն անսխալութիւնը մեզի համար վարդապետութիւն մ'է » կըսէ, և տակն ալ կը յարէ թէ « Պապին ու իր կարդինալներուն խրատները մեր խելքին առանձին դատաստանէն աւելի կարժեն », այսինքն թէ մենք զանոնք քննելու և մերժելու իրաւունք չենք կրնար ունենալ։

Պ. Զամուրճեանի Երևակին այս խօսքերը գեր. Ներսէս եպիսկոպոսին վերոյիշեալ խօսքերուն հերքում չե՞ն մի. —Ընթերցողաց կը թողունք դատել։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Պէշիկթաշի Հայկազեան ընկերութեան արդեամբը տպուած գրքերը։

Ուղղորդ Հայ ընթերցանութեան կամ Նոր քերական և հեգարան, գին մէկ ղուրուշ։ Պարտք տղայոց գին 4 ղուրուշ։ Նախագիտելիք մանկանց գին 5 ղուրուշ։ Թուաբանութիւն համառօտ գին 3 ղուրուշ։ Քերականական վերլուծութիւն գին 6 ղուրուշ։ Նոր Քերականութիւն Գարագաշեան գին 8 ղուրուշ։ Ընդհուլթն Պետրոս վկայաբանութիւն գին 3 ղուրուշ։ Բարոյականք Պլուտարքեայ Հատոր Ա. գին 2 ղուրուշ։ Նոյն Հատոր Գ. գին 3 ղուրուշ։ Արթուն թիւն հայերէն քերականութեան Գարագաշեանի Գին 6 ղուրուշ։

Կը ծախուին Կ. Պօլիս գրավաճառ Պ. Յարութիւն Մարգարեանի եւ Պ. Պալտասար Արապեանի խանութները։

ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Հնդկաստանի եւ Գաղղիոյ մէջ ամենէն երեւելի բժշկաց ըրած փորձերով հաստատուած է որ Ժ. Էբլին բժշկին գտած Խոռօքոթիլ Ագլաթիքա բոյսին հատերն ուշիրօպը օգտակարագոյն դեղերն են ամենատեսակ որքիններու (թէմրէի) եւ ուրիշ մորթի հիւանդութիւններու խոյլի (սըրաճա) եւ հնացեալ յօդացաւերու։

Կը գտնուի Բէրայի մեծ փողոցը Թէքկէէ վարի կողմը թիւ 485 Բիւլլիքաթէօս Ժէնէալի տնօրէն Մ. Մէֆրէսիի գրատունը։

ՌՕՊ ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ

Տօքթէօռ Պաւլօ Լաֆէքթէօռ գտնելիքի բժշկին հնարած բուսական չուռուպը արիւնը մաքրելու յատկութիւն ունեցող չուռուպներուն ամենէն գերազանցն է, եւ Գաղղիոյ Պէլճիքայի եւ Ռուսիոյ մէջ միակ աս կը գործածուի տէրութեան հրամանաւը. Մօրինա ձկան լերդին (գարաճիյէր) եղին (պալըգ եաղը) Սքօրբիթի համար գործածուած չուռուպին, սարսափելին, նոյնպէս եւ իօտով, ոսկիով եւ սնդիկով (ճիվա) շինուած բոլոր դեղերուն գործը կը տեսնէ. Մարսողութիւնը դիւրին հոտը եւ համը ախորժելի է. Ամեն երկրի բժիշկներն այս չուռուպը կը պատուիրեն մորթի հիւանդութիւններու, որքինի (թէմրիէ), խոյլի (սըրաճա), քոսոտութեան, պալարի (չիպան), ծննդաբերութենէ եւ երիտասարդական չափահասութենէ պատճառեալ հիւանդութիւններու, կաթուածի, յօդուածացաւի, դօսութեան, հիւծութեան, սեւամաղձութեան եւ գլխաւորապէս տարափոխիկ ախտերու դէմ։

Այս չուռուպը կը ծախեն՝ Կ. Պօլիս Տէլլա Սուտա, Մաթէօ, Ծիթէրէր, Վէլլիճ դեղավաճառներն եւ Օթօնի, Քալէյա եւ Սիմոպեան դեղագործները. — Իզմիր՝ Իքառտ եղբարք. — Աղեքսանդրիա՝ Կալէթթէ, Պէլլամօրէ, Բէռինի. — Գահիրէ՝ Թիլքի. — Աթէնք՝ Վասիլիօ. — Օտէսա՝ Փօքլէս, Քըլինկ. — Պուքրէշ՝ Սթէճ, Հօնիկ. — Եաշ Լօքման. — Իպրայիլ՝ Արկիր-Անճէլօ. — Վիէննա՝ Վիլհէլմ, Մօլ։

Գինն է, մէկ շիշը 16 ֆրանք. կէս շիշը 8 ֆրանք։

Փարիզի մէջ այս չուռուպին ընդհանուր մթերանոցն է՝ Ռիւ Ռիշէ, թիւ 12 Տօքթօր Ժիրօտօ տը Սէն-Ժէրվէ բժշկին սենեակը։

ՁԿԱՆ ԻՒՂ
ԲԼՈՐՈՎԻՆ ՄԱՔՐՈՒԱԾ
ԱԽՈՐԺԱՀՈՏ ԵՒ ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ

Ուրիշ ամեն ձկան իւղերուն մէջ այս միայն չունի ձկան հոտ եւ համ. Շըվոիէ դեղագործին գտած միջոցովը պատրաստուած։

Կը գտնուի Բէրա Տէլլա Սուտայի դեղարանը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՕՂՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. ՊՕԼԻՍ 20 ՅՈՒՆԻՍ	Բշ. 15	Գշ. 16	Դշ. 17	Եշ. 18	Ուր. 19	Շաբ. 20
	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէճ.	104-10	104-10	104-10	104-10	104-10	104-10
Քամպիոյ արծաթ						
Թահվ. Միւմթազէ	68-8	68-10	68-21	68-22	68-31	69
Էսհամը ճէտիտէ հին.	53-20	54-10	54-10	54-10	54-20	54-10
« « նոր	45-20	54-15	54-10	54-10	54-20	54-10
« « վերջին.	45-18	54-20	54-21	54-27	54-31	55
Սէրկի 10 տար. տկս. առ.						

ԱՐՄՏԻՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 20 ՅՈՒՆԻՍ

Ցորեն Թալդամի	—	Ցորեն Խամայիլ կակուղ	——
» Խամայիլ	18—20	» Վարնա »	19—20
» Կալաց	—	» Պուրղազ »	—21
» Ռումէլի Պալէքք	—17	» Պալէքք »	18—20
» Սամսօն	—	Եգիպտացորեն կալացի	——
» Աղեփ կակուղ	—18	» Իպրայիլ	——
» Իպրայիլ »	17—18	Գարի	— 9

Վաճառանոցիս մէջ կայ ընդ ամենը 400000 գրիւ ցորեն ու գարի

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Գխտոր (Մազը) սեւ.	400 լիրա	—21
ճերմակ		—16
Խաղող հատիկ (ձէհրի) Էնկիւրի	400 լիրա	6—10
Բուրդ Գըրըմ կէս լուաց.	հօխա	— 6
չի լուացուած	400 լիրա	— 5
Տաճկաստանի	400 լիրա հօխ	— 9
Բամպակ Պարսկաստանի եւ Վրաստանի	հօխ.	—25
Ատր. Կիպրոս. Ատանա	հօխա	—25
Թիֆթիկ Էնկիւրի Ջանկըրը	400 լիրա	—58
Աֆիոն Պալըքէսէր		—265
Քիմրէ Տերեւ բանուած	«	—25
	«	—
Մեղրամոմ ճերմակին Տրապիզոն	400 լիրա	—28
Անատօլու		—27
Ատամ Ռումէլիի	հօխայ	—
Կատաւալի հուհու (Քէթէն թոխ.) Բու.	Քիլ.	—
Պանտըրմա	»	—
Չէթ (Չէյթին եաղը) Ա. յմայրգ	Հօխայ	— 8
Կիրիտ	»	— 7-30
Աճա (Ատրամ) Գանտիա	»	— 6
Միտիլլի	»	— 4
Բրինձ Եգիպտոս Ըէշիտ	»	— 4
Տիմաթ	»	—

ՄԵՏԱՔՍ
(ԻՓԼԻՔ)

Ցիլաթիւռ 10 —— եւ 11—12		—
Խոզակ Պրուսա չոր		—
Պարսկաստանի	ֆրանք	42—44—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Խահվէ Ռիօ եւ Գաւիօ	400 Հխյ. լիրա	1100—1150
« Մոքթին եւ Սէյլան	« «	—1200
Շաքար գլ. (քէլլէ) 6-10 Լո.	Կնդ. 400 լիրա	
« փոշի (Թօզ)	« «	
« Հոլ. դլուխ	« «	290
« փոշի	« «	268
« Գաղղ. դլուխ	« «	280
« փոշի	« «	265
Անագ (գալայ)	« «	760
Պղպեղ (պիպէռ).	Հխյ. 400 լիրա	—6
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա	« «	450
« Մատրաս	«	440
Որդան կարմիր (գըրմըզ)	«	65
« « արծաթագոյն	«	53
« « տեսակ Բ.	«	45
« « խառն	«	40
Անուշադր (Նըշատըր)	Հխյ. 400 լիրա	6-10
Պողպատ (Չէլիք) թիւ 0 եւ 00	Մնտ.	30
Կապար (Կուրշուն)	«	—— 5-20
Թիթեղ (Թէնէքէ) զոյգ սնտուկ	«	—545
Ձիւթ տախտակ թիւ 7—12	Հխյ.	— 4-20
Երկաթ Անգ. ձողաձեւ (չուպուգ)	Կնդ.	66—68
« Բեւեռցու	«	70—72
Տախտակ 1—14		—140
Բօլօրակ	«	170
Ռուսիոյ	«	120—150
Քարֆիճա	Վարիլ 39 Հխյ.	—100
Ծծումբ (քիւքիւրտ) Խտալիա	Կնդ.	
Խաթիւպէճ ձէն. զոյգ Մնտ.	«	255
« Պէլճ. «	«	140
« Թրիէսթ «	«	70
Ռոմ Անգղիոյ	կալ	10—11
« Ամերիկա	«	40
Սպառմաչէթ Վէննա	«	45
« Թրիէստ եւ Գաղղ.	«	45

Աս լրագիրը շաբաթն անգամ մը կելլէ շաբաթ օրերը. Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրուիլ, Կ. Պօլիս Ջինիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը: Իսկ դուրսերը հոգաբարձուներն են՝

ԻԶՄԻՐ. Խաչատուր աղա Յ. Զաքիեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Պօղոս Էֆէնտի Կարապետեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ. Մանուէլի Սուքիաս աղա Գալուստեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Լիմոնեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ԱՏԱՆԱ. Նազարէթ աղա Շանպազեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Պ. Տ. Մուրատեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Պ. Ճամճեան
ՎԱՆ. Գրիգոր Աղա Իսաճանեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Ընթերցասիրաց Թանգարան:
ԱՏԱՊԱԶԱՐ. Մանուէլի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան.

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

Օգնական Խմբագիր Ա. Մ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ — Խմբագիր-Տնօրէն Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ